

PRESENTACIÓ

La situació desigual de les dones és un fet en les nostres societats i la dificultat de trobar estudis que facilitin dades a nivell local també.

L'Observatori de Gènere Metropolità neix l'any 2021 arran de la detecció de la necessitat, per part dels municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, d'obtenir dades sobre la desigualtat de gènere en els diferents àmbits de la societat.

Aquest document es presenta com a resum de les dades agregades a nivell metropolità que complementa la visualització de dades Dones i mercat de treball del PowerBI, que permet consultar indicadors i variables de l'àmbit mercat de treball de manera interactiva per als municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

DADES BÀSIQUES

- Més dones que homes en edat de treballar.
La taxa d'ocupació masculina supera la femenina.
- L'atur té nom de dona i aquest biaix és major entre les persones majors de 44 anys i entre les aturades de molt llarga durada.
- Les prestacions per desocupació (subsídies i prestacions d'atur) cobreixen a un major nombre d'homes que dones a l'atur.
- La taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) és major entre les dones.
- El salari mitjà de les dones és un 19,7% inferior al dels homes.
- Només el 43% dels estudiants de Formació Professional són dones.
El biaix de gènere en la tria d'estudis de Formació Professional és clar i reproduceix els estereotips de gènere de determinades professions.

Població potencialment activa

Població potencialment activa (persones d'entre 16-67 anys).
Àrea Metropolitana de Barcelona a 1 de gener de 2020.

Total	Dones	Homes
2.285.307	1.156.891	1.128.416

Més de 2 milions de persones tenen l'edat de treballar a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Més homes que dones. El 50,6% de la població potencialment activa són dones.

Les dones en edat de treballar tenen una **edat mitjana superior** (43 anys) a la dels homes (42 anys).

Segons la **nacionalitat** de la població, la població de nacionalitat estrangera (37,2%) presenta una edat mitjana inferior a la de nacionalitat espanyola (43,9%).

Població activa

Població activa (persones de més de 16 anys que treballen o estan en disposició de fer-ho).
Àrea Metropolitana de Barcelona a 30 de setembre de 2021.

Total	Dones	Homes
1.527.184	751.034	776.150

Més d'un milió i mig de persones treballen o volen treballar a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Menys dones que homes. El 49,2% de la població activa són dones.

Creix la població activa femenina. La tendència de la població activa de les dones a l'AMB és manté relativament estable tant respecte el 2020 (-1,0%) (primer any de la pandèmia) com respecte 2019 (-0,6%) (darrer any sense pandèmia).

Població ocupada

Població ocupada (persones de més de 16 anys que treballen).
Àrea Metropolitana de Barcelona a 30 de setembre de 2021.

Total	Dones	Homes
1.376.761	665.763	710.998

El 48,4% de la població ocupada són dones.

La taxa d'ocupació femenina (57,7%) és inferior a la masculina (60,1%).

Menys dones que homes. El pes de les dones en la població ocupada (48,4) és menor al pes d'aquestes en la població activa (49,2%) i en el total de la població en edat de treballar (50,6%).

La població ocupada augmenta. Es registra creixement de la població ocupada femenina (+2,3%) respecte 2020.

Atur registrat

Població registrada a l'atur.
Àrea Metropolitana de Barcelona a 31 d'octubre de 2021.

Total	Dones	Homes
148.792	84.039	64.753

L'atur registrat a l'Àrea Metropolitana de Barcelona té nom de dona.

- **ATUR TOTAL.** El 56,5% de l'atur registrat són dones.
- **ATUR PERSONES MAJORS DE 45 ANYS.** El 56,5% de l'atur són dones.
- **ATUR LLARGA DURADA.** El 62,8% de les persones que porten més de 2 anys a l'atur són dones.

La població aturada femenina segueix sent superior a la del 2008 (+8,4%). I per les dones de més de 45 anys la variació ha estat del +77,9% respecte 2008.

L'atur de llarga durada femení (més de 24 mesos) creix respecte 2019 (+37,5%) i respecte 2020 (+16,4%).

Contractació

Contractes registrats
Àrea Metropolitana de Barcelona. Tercer trimestre de 2021.

Total	Dones	Homes
346.109	171.603	174.056

El 49,6% dels nous contractes registrats a l'Àrea Metropolitana de Barcelona són signats per dones.

El diferencial dona home és negatiu. Menys contractes signats per dones que per homes (-2.903 contractes).

Augmenta el nombre de contractes registrats per dones (+37,8%) respecte 2020 i respecte 2008 (+5%) però disminueix respecte 2019 (-22%).

La taxa de temporalitat contractual és molt elevada. **El 84,7% dels contractes signats per dones són temporals.**

Prestacions per desocupació

Les prestacions per desocupació són aquelles derivades del treball formal i garanteixen uns ingressos regulars a les persones que han finalitzat un contracte de treball.

**Beneficiaris de prestacions per desocupació.
Àrea Metropolitana de Barcelona a 30 de setembre de 2021.**

Total	Dones	Homes
92.412	49.531	42.881

El 53,6% de les prestacions per desocupació a l'Àrea Metropolitana de Barcelona van dirigides a dones.

El diferencial dona home és positiu. Més dones que homes són beneficiàries de les prestacions per desocupació.

Disminueix el nombre de dones beneficiàries de les prestacions per desocupació (-33% respecte 2020).

Més homes que dones. La cobertura de les prestacions per desocupació entre el total de persones aturades és major en els homes (65,8%) que en les dones (58,1%), això ens indica una menor percepció d'ingressos per part de les dones.

Prestacions contributives per desocupació

Les prestacions contributives per desocupació (prestació d'atur) són aquelles que presenten una **major remuneració i requereixen un temps mínim de cotització**.

Beneficiaris de prestacions contributives per desocupació.
Àrea Metropolitana de Barcelona a 30 de setembre de 2021.

Total	Dones	Homes
53.146	26.841	26.305

El **50,5%** de les prestacions contributives per desocupació a l'Àrea Metropolitana de Barcelona van dirigides a dones.

Disminueix el nombre de dones beneficiàries de les prestacions contributives abans de la pandèmia (-4,5% respecte 2019 i -49,3% respecte 2020).

Menys d'un terç de les dones aturades de l'àrea metropolitana està coberta per prestacions contributives per desocupació.

La cobertura de les prestacions contributives per desocupació (el percentatge de persones aturades que cobren aquest tipus de prestació) és major en els homes (40,4%) que en les dones (31,5%) de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Prestacions assistencials per desocupació

Les prestacions assistencials per desocupació tenen una **menor remuneració** i a compleixen una funció de **protecció social**.

Beneficiaris de prestacions assistencials per desocupació.
Àrea Metropolitana de Barcelona a 30 de setembre de 2021.

Total	Dones	Homes
39.266	22.690	16.576

El **57,8%** de les prestacions no contributives per desocupació a l'Àrea Metropolitana de Barcelona van dirigides a dones.

Augmenta el nombre de dones beneficiàries de les prestacions assistencials per desocupació (+6,7% respecte 2020).

Més dones que homes. El 57,8% de les persones que reben prestacions assistencials per desocupació són dones.

El diferencial dona home de la cobertura és positiu. Més dones (29%) que homes (26%) a l'atur es veuen cobertes per prestacions assistencials per desocupació.

Salaris

Salari mitjà anual.
Àrea Metropolitana de Barcelona any 2019*.

Total	Dones	Homes
29.196€	25.913€	32.281€

Els homes tenen un **19,7% més de salari mitjà** que les dones a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el que representa **6.367€ anuals més**.

La **bretxa salarial és major segons edat** (a més edat, major bretxa), **nacionalitat** (els espanyols tenen major diferència salarial que els estrangers), **tipus d'activitat** desenvolupada (comerç i administració) o **grup professional** (alts directius, enginyers i oficials presenten les majors diferències salarials).

Les diferències salarials són majors a major edat tinguin les persones treballadores. Així, les dones majors de 55 anys guanyen un 29,0% menys que els homes i les joves menors de 35 anys guanyen un 11,3% menys. La bretxa salarial també és major entre els treballadors de nacionalitat espanyola (21,7%) que estrangera (13,0%). La jornada laboral completa (14,2%) i el tipus de contracte indefinit (22,5%) també registren unes bretxes salarials superiors.

Tot i amb això, cal destacar la **disminució progressiva** de la diferència salarial i en especial el darrer any, on la bretxa salarial mitjana s'ha reduït en 3 punts percentuals.

La **distribució salarial segons sexe també és heterogènia segons territori**. La bretxa salarial mitjana es situa entorn al 20% al conjunt de l'AMB, Catalunya i Espanya, tot i això, la diferència és menor a l'AMB que al conjunt de Catalunya.

Els municipis de l'AMB que presenten dades de salaris (aquells municipis amb més de 40 mil habitants) tampoc mostren una igualtat en la bretxa salarial. Així trobem des d'una **bretxa mitjana superior al 31,1% a Sant Feliu de Llobregat fins el 18,7% registrat a la ciutat de Barcelona**. Sant Feliu de Llobregat (31,1%), Cornellà de Llobregat (29,0%), Sant Cugat del Vallès (24,9%) i Viladecans (24,9%) són els municipis amb major bretxa salarial de l'AMB.

*El concepte salarial que es recull correspon a valors bruts, és a dir, la percepció abans de practicar la retenció a compte de l'IRPF o les contribucions a la Seguretat Social a càrrec del treballador. La informació correspon a tots els assalariats del Règim General de la Seguretat Social, amb l'excepció dels treballadors de la llar, amb contracte vigent a final d'any.

Pobresa

Les dones presenten una major taxa de risc de pobresa, de privació material i taxa AROPE que els homes.

Els tres darrers anys amb dades (2016-2019) mostren una millora progressiva amb una disminució constant de les dones en risc de pobresa.

Les transferències socials tenen un major impacte en les dones que en els homes en la reducció de pobresa.

El 20% de les dones de l'Àrea Metropolitana de Barcelona tenen uns ingressos per sota del llindar establert de pobresa.

El 12% de les dones tenen privacions materials (no poden consumir béns, serveis o participar en activitats socials necessàries).

Les transferències socials tenen un impacte destacadament positiu en la reducció de pobresa de la població i aquest encara és major en les dones.

Més del 23% de les dones de l'Àrea Metropolitana de Barcelona estan en risc de pobresa o exclusió social (ARPE).

L'indicador global i comparat de pobresa, l'indicador AROPE de risc de pobresa o exclusió social, recull una visió multidimensional de la pobresa i/o l'exclusió social que té en compte la població que es troba en risc de pobresa, amb privació material severa o bé ocupada amb feines de baixa intensitat.

Indicadors principals de pobresa. 2018-2019.

	Dones	Homes
Taxa de risc de pobresa	20,1%	19,9%
Taxa de privació material	12,2%	11,7%
Taxa AROPE	23,4%	22,7%

Formació Professional

La Formació Professional és una de les portes d'entrada al món del treball i en especial a l'ocupació de qualitat.

El 43% dels alumnes de Formació Professional són dones. És a dir, **més homes que dones cursen Formació Professional**.

Si mirem la distribució de les **matrícules segons famílies professionals** podem detectar un **clar biaix de gènere i un retrat dels estereotips de determinades professions**. Així, les famílies professionals amb major concentració de dones (superen el 80% del total de les matrícules) corresponen a professions feminitzades (activitats vinculades a imatge personal, serveis a la comunitat i socioculturals, tèxtil o sanitari) i les professions masculinitzades (personal tècnic electricista, mecànic o informàtic) tenen menys d'un 10% de matrícules registrades per dones.

10 municipis (dels 36 de l'AMB) **no ofereixen Formació Professional** en la seva oferta formativa.

5 municipis concentren la major part de l'oferta formativa de l'FP fent que gran part de les persones interessades en realitzar aquesta formació s'hi hagin de traslladar.

Si mirem la distribució territorial de l'FP i la concentració per sexe de les matrícules, trobem des de municipis de l'AMB on la presència de dones supera el 50%: Esplugues de Llobregat (66,0%); Viladecans (58,5%); Sant Joan Despí (55,2%); Montcada i Reixac (53,2%); Santa Coloma de Gramenet (50,7%) a municipis on la presència del total de dones matriculades a FP no arriba al 20%: Molins de Rei (16,6%), Corbera de Llobregat (2,2%) i Castellbisbal (2,1%).

Un exemple extrem del biaix de gènere en determinades famílies professionals el veiem en 8 municipis de l'AMB on cap dona està matriculada aquest curs:

- Informàtica i comunicacions (Castelldefels)
- Instal·lacions i manteniment (L'Hospitalet de Llobregat, el Prat de Llobregat i Ripollet)
- Fabricació mecànica (Sant Andreu de la Barca)
- Electricitat i electrònica (Esplugues de Llobregat)
- Transport i manteniment de vehicles (Sant Adrià de Besòs i Viladecans)

Conceptes principals

Població potencialment activa.

S'entén població potencialment activa aquella que té l'edat de treballar. En aquest cas considerem la franja d'edat de 16 a 67 anys.

Població activa.

Aquella població que treballa o està en disposició de treballar. En aquest cas, i per a disposar de dades a nivell municipal, treballem amb dades de població afiliada i població aturada.

Població ocupada.

Per a poder treballar a nivell municipal treballem amb població afiliada segons residència padronal.

- **TAXA D'OCUPACIÓ** posa en relació la població ocupada respecte el total de població en edat de treballar.
- **TAXA D'OCUPACIÓ FEMENINA** seria, així, la relació de població ocupada femenina respecte el total de dones en edat de treballar.

Atur registrat.

L'atur registrat són les demandes d'ocupació que estan actives l'últim dia laborable de cada mes i que compleixen els criteris estadístics per mesurar l'atur registrat.

- **ATUR > 45.** Estudiem la situació de les persones aturades majors de 45 anys ja que són les que tenen majors dificultats per trobar feina.
- **ATUR LLARGA DURADA.** Considerem atur de llarga durada quan la persona a l'atur porta més d'un any amb la seva demanda d'ocupació activa. Serà molt llarga durada quan aquest període sigui igual o superior als 2 anys.

Contractació registrada.

Considerem contractació registrada, la suma dels contractes registrats en el trimestre de referència. En aquest cas seria la suma dels contractes de treball registrats en els mesos de juliol, agost i setembre.

- **TAXA de TEMPORALITAT CONTRACTUAL** posa en relació els contractes de treball temporals amb el total de la contractació registrada.

Prestacions per desocupació.

Són aquelles prestacions que estan directament relacionades amb l'ocupació i que recull mensualment el Observatorio de las ocupaciones – Servicio de Empleo Estatal en Barcelona.

En aquestes prestacions s'estudia tant quina és la seva **cobertura** entre el total de persones aturades com la seva tipologia: **contributives o assistencials**.

Pobresa.

- **TAXA RISC de POBRESA** percentatge de població amb uns ingressos equivalents (rendes anuals de la llar per unitats de consum) inferiors al llindar de pobresa de l'àmbit territorial de referència. S'inclou el conjunt de la població.
- **TAXA de PRIVACIÓ MATERIAL** impossibilitat de consumir béns, serveis i/o participar en activitats que socialment són concebudes com necessitats
- **Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE):** fa referència a la població que es troba en almenys una de les situacions següents: en risc de pobresa, patint privació material severa o vivint en llars amb baixa intensitat laboral.

Bretxa salarial.

La bretxa salarial és un indicador que mesura la desigualtat retributiva entre homes i dones. En aquest cas es calcula sobre el salari mitjà d'homes i dones de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Metadades

Indicador	Dada disponible	Font
Població potencialment activa	1 de gener de 2020	OC-BL a partir de les dades del Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA) i IDESCAT.
Població activa	Setembre de 2021	OC-BL a partir de les dades de l'IDESCAT i de l'Observatori del Treball i Model Productiu.
Població ocupada	Setembre de 2021	OC-BL a partir de les dades de l'IDESCAT i de l'Observatori del Treball i Model Productiu.
Atur registrat	Octubre de 2021	OC-BL a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.
Contractació	3T de 2021	OC-BL a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.
Prestacions total	Setembre de 2021	OC-BL a partir de les dades de l'Observatorio de las Ocupaciones-Servicio Público de Empleo Estatal en Barcelona.
Prestacions contributives	Setembre de 2021	OC-BL a partir de les dades de l'Observatorio de las Ocupaciones-Servicio Público de Empleo Estatal en Barcelona.
Prestacions no contributives	Setembre de 2021	OC-BL a partir de les dades de l'Observatorio de las Ocupaciones-Servicio Público de Empleo Estatal en Barcelona.
Pobresa	2018-2019	OC-BL a partir de les dades del Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA), l'IERMB i l'IDESCAT.
Salaris	2019	OC-BL a partir de les dades del Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA)
Bretxa salarial	2019	OC-BL a partir de les dades del Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA)
Formació Professional	curs 2019-2020	OC-BL a partir de les dades del Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA)

Períodes de referència

Aquest informe treballa amb les darreres dades disponibles (com es veu en la taula superior) i emprà, sempre que és possible, els anys 2020, 2019 i 2008 com períodes de referència per a comparar els valors de la darrera dada disponible.

L'any **2020** l'utilitzem per a tenir la **variació anual**.

El **2019** per a poder comparar amb el darrer any **abans de la pandèmia**.

La crisi financera global (iniciada al 2006 pel col·lapse de la bombolla immobiliària als Estats Units) va tenir un impacte directe en totes les economies i en el mercat de treball, destruint empreses i llocs de treball. L'impacte directe d'aquesta crisi en el nostre context es comença a observar en el 2009 i registra el major impacte (en termes d'estructura productiva i llocs de treball) als anys 2012-2013 a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Emprèm, així, el **2008** com a any de referència de la situació del mercat de treball **abans de l'impacte de la crisi financera**.